

for, hvad der er dets Forpligtelse, at give en dygtig, for de Studerende og deres praktiske Udbannelse velberegnet Underviisning, velberegnet just med Hensyn til den Examen, for hvilken man vil oprette en Kommission. Man kan komme til paa en meget uheldig Maade at adstille de to Ting, der høre sammen: Veilebning og Prøve.

Dette være sagt i Forbigaaende; det, jeg egentlig vilde udtale her, er en Bemærkning ved en Ytring af den høitærede Finantsminister. Han sagde, at man maatte lægge Mærke til og af den Grund undertrykke Betænkningehederne ved denne og lignende Poster, at de ere fremkomne med vedkommende Ministers Samtykke. Det er just det, jeg beklager, at Ministeren synes mig for let at være gaaet ind paa denne Sag i denne Form. Sagen er overordentlig vigtig, og efterat der er talt løst om den i længere Tid, maatte det dog komme til en alvorlig Undersøgelse derom. Naar jeg siger, at der er talt løst derom, vil jeg blot fremhæve et Punkt. Hvor foreligge Ytringer fra Mænd i andre Livsstillinger, i de Livsstillinger, hvori man vil søge de fremtidige Medlemmer af Examenkommissionerne — hvor foreligge disse Mænds Udtalelser om de Mængder, de have truffet ved de Embedsexamina, som de selv som Censurer have kontrolleret? Hvor foreligge disse Mænds Foresstillinger, Erindringer om, hvad der kan være at rette? Hvor er det, at en Bestræbelse i denne Retning har gjort sig gjældende? Der er en Mængde yngre Mænd, der have udtalt sig derom, som enten skulle tage Examen eller nylig have taget den, men det er dog ikke nærmest dem, der skulle afgive deres Vota. Man lade Sagen komme til Prøvelse! Havde nu den høitærede Kultusminister fundet Sagen nødvendig, saa maatte man have ventet et Andragende fra ham, og saa maatte dette Andragende uden Tvivl i dette Dieblif gaae ud paa Midler til at undergive Spørgsmaalet en Prøvelse; thi jeg kan ikke forudsætte, at den høitærede Minister, der indtil dette Dieblif ikke har foranlediget nogen som helst Diskussion om dette Punkt, skulde troe det muligt i Løbet af dette Finantsaar at faae baade Prøvelsen udført og komme til et praktisk Resultat: Oprettelsen af Examenkommis-

sioner. Han maa altsaa synes det mig, have sølt, at han ikke kunde bruge Pengene til det Niemed, hvortil de her ere opførte, til Indførelsen af Examenkommissioner, men at han kun kunde bruge dem til den foreløbige Undersøgelse, der var at foranstalte. Men naar det er saaledes, saa forekommer det mig, at det er uheldigt at indbefomme et Forslag, ved hvis Antagelse man efter den Form, hvorunder Posten opføres i Finantsloven: „Til Indretning af Examenkommissioner“, og ikke til Prøvelse af, om de skulle indrettes, vil komme til at give et Votum, der efter Ordene ikke kan forståes anderledes, end at det er afgjort, at Examenkommissioner skulle indrettes. Den høitærede Finantsminister har før ganske rigtig lagt Vægt paa, hvad der staaer i Loven, hvad Finantsloven indeholder i sine egne Ord, og adstilt dette med Hensyn til dets Betydning fra, hvad der ligger som Materiale eller som Forudsætning for Lovtexten. Det forekommer mig, at det er meget betænkeligt, at der gaaes ind paa saadanne extemporeerede Forslag fra en Side, hvor man ikke kan have forberedt sig til deres Prøvelse. Jeg skal vel tage mig iagt for at gaae ind paa Forhandlingerne i det andet Thing, saaledes at jeg skulde krænte det hele Thing eller nogle af dets Medlemmer, men man vil vide, at Finantsudvalget ikke er sammensat under Hensyn til denne Sag, der, saavidt jeg veed, ikke engang var berørt ved første Behandling af Finantsloven. Det er ikke det Sted, hvorfra regelmæssig saadanne Forslag skulle fremkomme og adopteres af Ministeren. Den høitærede Kultusminister sagde her forleden Dag: Rigsdagen skal kun udøve Indflydelse paa Administrationen, ogsaa udenfor den strenge Lovtext. Ja, ganske vist, men den Indflydelse er ikke af den gode Indflydelse, den, der fremkommer ved en ordentlig Forhandling, der er fri og lige for begge Thing, og hvori Sagen kan udvise sig med sin Tyd og Indhold, men som fremkommer henkastet som et enkelt Punkt i den Lov, der omfatter saa uendelig Meget, og som skal være særbdig, og hvor man derfor ikke kan gaae ind paa Diskussion om et saadant enkelt Punkt, og hvor man navnlig ikke kan tænke paa, at hele Lovens Skjæbne skulde kunne lide